

Colegiul disciplinar
de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii

H O T Ă R Ă R E

24 mai 2024
Nr. 69/5

mun. Chișinău

Completul de examinare a contestațiilor nr.1 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în componența:

Președinte	Pulbere Ruxanda
Membrii	Midrigan Pavel Angela Otean

examinând în ședință închisă contestația declarată de către Sobieski-Camerzan Gheorghe împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 118s-178p/m din 22 martie 2024, emise pe marginea sesizării depuse la 6 februarie 2024 asupra acțiunilor judecătorilor Mîra Ghenadie, Bostan Angela, Dașchevici Grigore de la Curtea de Apel Chișinău,-

C O N S T A T Ă :

1. Argumentele sesizării.

La 8 februarie 2024 Inspecția judiciară a înregistrat și a repartizat pentru verificare prealabilă sesizarea depusă de Sobieski-Camerzan Gheorghe, remisă pentru examinare conform competenței de IP Botanica mun.Chișinău, privind acțiunile judecătorului Ghenadie Mîra, Angela Bostan și Grigore Dașchevici de la Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea sesizărilor înaintate, petiționarul, în redare succintă, și-a manifestat dezacordul cu decizia judecătorilor pronunțată la 7 decembrie 2023, prin care s-a respins recursul lui împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 11 mai 2023, indicând că este una contrară art.20, 52, 54, 117, 119 din Constituția R. Moldova, art.17, 18, 23, 36, 38, 39, 56, 64, 93, 189(2), 194, 216, 218 din Codul Administrativ, art.6, 13, 14, 17 din CEDO și ajurisprudenței CtEDO.

A solicitat autorul sesizării tragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor Mîra Ghenadie, Bostan Angela, Dașchevici Grigore de la Curtea de Apel Chișinău în temeiul art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25 iulie 2014.

2. Poziția Inspecției Judiciare.

Examinând temeiurile expuse în sesizări pentru tragerea la răspunderea disciplinară a judecătorilor Mîra Ghenadie, Bostan Angela, Dașchevici Grigore de la Curtea de Apel Chișinău, prin prisma normelor legale aplicabile, Inspecția judiciară, prin decizia sa nr. 118s-178p/m din 22 martie 2024, a respins ca neîntemeiată sesizarea înaintată de Sobieski-Camerzan Gheorghe, pe motiv că faptele expuse nu constituie abaterii disciplinare în stare să angajeze răspunderea disciplinară a judecătorilor vizați, conform prevederilor art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

3. Argumentele contestației.

Împotriva deciziei Inspecției judiciare nr. 118s-178p/m din 22 martie 2024,

Sobieski-Camerzan Gheorghe a declarat contestație și, manifestându-și dezacordul cu decizia data și constatările reținute de inspectorul-judecător, considerând că ultimul a examinat sesizarea superficial, a solicitat anularea Deciziei și restituirea sesizării organului procuraturii pentru tragerea la răspundere penală a judecătorilor vizați.

4. Aprecierea Completului de examinare a contestațiilor.

Potrivit art. 27 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/25.07.2014 *”Completele de examinare a contestațiilor ale colegiului disciplinar (în continuare – complete de contestație) verifică contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizărilor”*.

În conformitate cu prevederile art. 28 alin.(1) din Legea nr. 178/25.07.2014 *”Completele de contestație examinează contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizării. Procedura în fața completelor de contestație este scrisă”, iar conform alin.(3) din norma menționată *” Completele de contestație decid: a) admiterea contestației și restituirea cauzei inspecției judiciare pentru verificări suplimentare; b) respingerea contestației ca neîntemeiată sau tardive”*.*

Art. 29 alin.(3) din Legea indicată supra stipulează că *” Hotărîrea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării poate fi contestată la Consiliul Superior al Magistraturii.”*

Analizând temeiurile invocate în contestație și materialele administrate, precum și decizia Inspecției judiciare ce se contestă, Completul de examinare a contestațiilor conchide că contestația declarată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată din următoarele considerente.

Completul de examinare a contestațiilor menționează că în contestație petiționarul nu a invocat careva argumente noi, neverificate de Inspecția Judiciară, care ar servi drept temei pentru anularea deciziei contestate, conform căreia s-a constatat întemeiat că faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute la art.4 alin.(1) Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25.07.2014.

Completul de examinare a contestațiilor reține că din materialele cauzei se constată indubitabil că faptele invocate de către petiționar ca încălcări admise de judecători, în esență, sânt raportate direct și în exclusivitate dezacordului cu decizia Curții de Apel Chișinău din 7 decembrie 2023, prin care a fost respins recursul lui Sobieski-Camerzan Gheorghe și menținută încheierea primei instanțe din 11 septembrie 2023 privind declararea inadmisibilității acțiunii înaintate de Sobieski-Camerzan Gheorghe.

Aici Completul de examinare a contestațiilor subliniază că pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare urmează a se stabili dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, respectiv latura obiectivă și subiectivă. În lipsa unuia dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu există și în aceste condiții nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.

Cu privire la acest aspect, Completul de examinare a contestațiilor menționează că, potrivit art. 4¹ alin.(1) Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/25.07.2014 *”se consideră că a fost săvârșită cu intenție o abatere disciplinară în cazul în care judecătorul încalcă conștient norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art.4 alin.(1) lit.p), își dă seama de consecința prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale și urmărește ori admite survenirea consecinței respective”*.

Conform alin.(2) a aceleiași norme *”se consideră că a fost săvârșită cu neglijență gravă o abatere disciplinară în cazul în care judecătorul a admis o încălcare a unor norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art.4 alin.(1) lit.p) fără a-și da seama de o eventuală consecință prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale, deși*

putea și trebuia să o prevadă, ori considerând neîntemeiat că această consecință prejudiciabilă nu se va produce. Lipsa de previziune manifestată de judecător trebuie să fie inexplicabilă din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului, să nu aibă nicio legătură cu particularitățile situației judecate care ar face-o înțeleasă și să reiasă dintr-o abordare care este contrară practicii judiciare uniforme”.

Astfel, Completul de examinare a contestațiilor menționează că grava neglijență este considerată aplicabilă atunci când diligența necesară în desfășurarea unor proceduri este grav încălcată, atunci când nu sunt aplicate chiar și cele mai simple și evidente raționamente și atunci când nu s-a luat în considerare ceea ce ar fi fost evident pentru oricine, iar rea-credința presupune distorsionarea conștiinței a dreptului, fiind o eroare evidentă și conștientă.

Prin urmare, răspunderea disciplinară poate fi atrasă numai de greșelile care au un caracter evident, neîndoielnic și lipsite de orice justificare, fiind în vădită contradicție cu dispozițiile legale. Aplicând acest criteriu obiectiv la segmentul de activitate pe care îl presupune înfăptuirea actului de justiție, etalonul ar trebui să fie cel al „magistratului diligent” care acționează cu grijă față de interesul public de înfăptuire a justiției și de apărare a intereselor generale ale societății, care își subordonează comportarea sa exigențelor ce decurg din îndatoririle profesionale și normele deontologice pe care trebuie să le respecte.

Prin urmare, Completul de examinare a contestațiilor, preia constatările inspectorului-judecător în sens că nu s-a reținut intenția sau neglijența gravă a magistraților vizați la adoptarea actului judecătoresc din speță, circumstanțe care exclud temeiul de tragere la răspundere disciplinară a judecătorului.

Or, chiar și abaterea disciplinară, imputată judecătorului nu poate fi bazată pe presupuneri. Abaterea disciplinară, nefiind o categorie abstractă și iluzorie, prezintă elemente constitutive distincte, probatoriul acestora fiind pus prin lege în sarcina autorului sesizării.

Într-o altă ordine de idei, Completul de examinare a contestațiilor subliniază că interpretarea și aplicarea normelor de drept exced sferei răspunderii întrucât țin de raționamentul logico-juridic al magistratului. Verificarea corectitudinii constatrilor circumstanțelor de fapt ale cauzei, a aplicării și interpretării normelor de drept material, precum și respectarea normelor de drept procedural, la judecarea cauzei în primă instanță este competența instanței de apel, iar în instanța de apel, respectiv – în instanța de recurs.

Altfel spus, o neregularitate a actului judecătoresc constituie temei pentru formularea unei căi de atac, în timp ce răspunderea disciplinară poate fi antrenată în cu totul alte condiții decât cele prevăzute de lege pentru promovarea unei căi de atac.

Cu privire la acest aspect, Completul de examinare a contestațiilor reținând că, prin sesizare/contestație se analizează și se impută magistratului modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale în raport cu împrejurările de fapt și de drept, menționează că modul în care judecătorul interpretează și aplică legea într-o cauză dată nu este susceptibil de sancțiune disciplinară decât atunci când nesocotește din culpă, în mod grav, neîndoielnic și nescuzabil, normele de drept material ori procesual, situație ce nu se atestă la caz.

Referitor la considerentele autorului sesizării, Completul de examinare a contestațiilor reține că, o asemenea analiză excede limitelor contenciosului disciplinar, întrucât controlul de legalitate în privința actelor de procedură efectuate într-un dosar se realizează în conformitate cu dispozițiile procedurale de către autoritățile competente, iar nu de către Inspekția judiciară. În caz contrar, Inspekția judiciară s-ar subroga autorității

judiciare competente să realizeze analiza de legalitate și temeinicie a actelor procedurale în discuție.

Completul de examinare a contestațiilor ține cont și de jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova. Astfel, Curtea a decis că independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ceea ce presupune că nimeni nu poate interveni în deciziile și modul de gândire ale unui judecător, decât prin procedurile judiciare stabilite (*hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 28.06.2012, paragraful 31*) și că un control al legalității și temeiniciei actului judecătoresc poate fi exercitat numai de către instanțele de apel și recurs, în conformitate cu procedurile jurisdicționale (*hotărârea Curții Constituționale nr. 28 din 14 decembrie 2010, paragraful 7.3*).

Tot astfel, Curtea Constituțională a subliniat că judecătorii nu pot fi constrânși să-și exercite atribuțiile sub amenințarea unei sancțiuni, fapt care poate influența în mod nefavorabil hotărârile care urmează a fi adoptate. Or, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, judecătorii trebuie să beneficieze de libertatea neîngrădită de a soluționa cauzele în mod imparțial, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și propriile aprecieri, neafectate de rea-credință.

În Hotărârea nr. 23 din 25 iulie 2016, Curtea Constituțională a reținut la pct. 56 și 58 că puterea judecătorească este unul dintre cei trei piloni fundamentali ai statului democratic modern, egali ca importanță. Pentru a-și putea îndeplini îndatoririle pe care le are, puterea judecătorească trebuie să fie independentă față de puterea legislativă și executivă, fapt care implică libertate față de orice influență care poate fi exercitată de acestea.

De asemenea, independența sistemului judiciar în ansamblul său garantează independența individuală a judecătorilor. Aceasta trebuie să existe în raport cu societatea în general și cu părțile din orice litigiu asupra căruia judecătorii trebuie să se pronunțe. Independența judecătorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul personal al judecătorilor, ci este o garanție împotriva presiunilor exterioare în luarea deciziilor, fiind justificată de necesitatea de a permite judecătorilor să-și îndeplinească rolul lor de gardieni ai drepturilor și libertăților omului. Astfel, independența judecătorului este un aspect fundamental al statului de drept și garanția unui proces echitabil.

Iar, în Hotărârea nr. 12 din 28 martie 2017, Curtea Constituțională a relevat la pct. 68-79, 86, 89 că simpla interpretare a legii, stabilire a faptelor sau apreciere a probelor de către judecători pentru a soluționa cauzele nu trebuie să genereze răspunderea civilă, penală sau disciplinară, chiar și în caz de neglijență ordinară. Judecătorii trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei lor convingeri și interpretări a faptelor, precum și în conformitate cu legea aplicabilă. Prin urmare, răspunderea judecătorilor nu trebuie să se extindă asupra interpretării legale pe care o adoptă în procesul de examinare judiciară. Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, răspundere penală sau răspundere civilă.

Curtea a reținut că deși există un anumit element de discreție la interpretarea legilor, stabilirea faptelor și aprecierea probelor, intima convingere a judecătorului urmează să opereze în limita cadrului legal. Intima convingere a judecătorului în luarea unei decizii nu are sensul unei simple opinii subiective a judecătorului, ci acela al certitudinii dobândite de acesta în mod obiectiv, pe bază de probe indubitabile.

Curtea a menționat că interpretarea legii, pe care o poate face un judecător și care poate să nu fie conformă cu jurisprudența consacrată, nu trebuie să devină, în sine, un motiv pentru aplicarea sancțiunilor disciplinare, cu excepția cazului în care această interpretare se

face cu rea-credință, cu intenția de a obține un beneficiu sau de a prejudicia o parte la proces sau ca urmare a unei neglijențe grave.

Independența judecătorească impune condiția ca judecătorii să fie protejați de influența din partea altor puteri ale statului și ca fiecare judecător să beneficieze de libertate profesională în interpretarea legii, în evaluarea faptelor și aprecierea probelor în fiecare caz individual. Prin urmare, deciziile eronate trebuie să poată fi corectate prin intermediul căilor de atac și nu pot avea drept consecință responsabilizarea individuală a judecătorilor. Or, rolul căilor de atac este anume de a îndrepta eventualele greșeli ale instanțelor inferioare. În calitate de excepții, pot servi doar cazurile în care, în procesul de luare a deciziilor, judecătorii au acționat cu rea-voință sau au admis o omisiune gravă. Aceeași opinie este împărtășită de către Comisia de la Veneția.

În această ordine de idei, în raport cu cele invocate în contestație, materialele cauzei, prin prisma jurisprudenței CtEDO, conform căreia recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în contestația din speță, Completul de examinare a contestațiilor ajunge la concluzia, că decizia adoptată de instanța judiciară este una legală și întemeiată, careva temei legal de a o anula lipsește.

Din considerentele expuse supra, Completul de examinare a contestațiilor concluzionează respingerea contestației ca neîntemeiate.

Prin prisma celor expuse, conform art. 27-28 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/25.07.2014, Completul de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar,-

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se respinge contestația declarată de către Sobieski-Camerzan Gheorghe împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 118s-178p/m din 22 martie 2024, emise pe marginea sesizării depuse la 6 februarie 2024 asupra acțiunilor judecătorilor Mîra Ghenadie, Bostan Angela, Dașchevici Grigore de la Curtea de Apel Chișinău, ca neîntemeiată.

Hotărârea se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii și poate fi atacată la Consiliul Superior al Magistraturii în termen de 15 zile de la data primirii hotărârii motivate.

Președinte /semnătura/

Pulbere Ruxanda

Membrii /semnătura/

Midrigan Pavel

/semnătura/

Otean Anegla